

KECSKEMÉTI LAPOK

Előfizetési díj: Egész évre 5 frt, fél évre 2 frt 50 kr.,
negyed évre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 12 kr.
Hirdetmények jutányosan számíttatnak. — Nyilvántartási közlemény
soronként 30 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás után 30 kr.

Politikai és társadalmi hetilap.

Megjelen minden vasárnap.

Szerkesztőség: V. Klapka-úteza 162.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal: III. Jókai-úteza 186. Telefon sz. 81.
hová az előfizetések, hirdetmények és a lap szétküldésére vonatkozó
felszólalások intézendők.

A reáliskola ügye.

(r.) „Reáliskolánk“ cím alatt e lap f. hó 5-iki számában egy cikk jelent meg, mely új épületet sürget az állami főreáliskola részére, melyet a város mostoha gyermekének nevez s azt kérdezi, volna-e lelke a városnak az ideözönlő nem magyar anyanyelvű gyermekek és ifjak előtt bezárni a reáliskola kapuit, a kik az édes magyar szó kedvéért jönnek ide s mindenért megfizetnek?

A cikk tartalmának a főreáliskola fontosságára vonatkozó részével teljesen egyetértek, de mivel az csupán a főreáliskola érdekeit veszi alapul s figyelmen kívül hagyja, hogy ez az iskola csak egyik eszköze a város kulturális haladásának, a melyen kívül még sok más intézmény szolgálja a város szellemi fejlődését s ezeknek egy része sokkal kevesebb városi támogatást élvez, mint a reáliskola: szükségesnek látom a közvélemény figyelmét a kérdés másik oldalára is felhívni s egy alkalommal a vallás- és közoktatásügyi miniszternek e tárgyban, a város közönségéhez intézett s e lap mult számában már ismertettet leiratával is foglalkozni.

A főreáliskola elhelyezése tényleg nem megfelelő s csakugyan sürgősen kell ezen jeles tanintézet megfelelő elhelyezéséről gondoskodni. Ez nem képezheti vita tárgyát. A kérdés csak az, hogy ki mulaszt kötelességet a megfelelő elhelyezés halogatásával s az alkalmat-

lan helyiségek kicserélésének mellőzésével: Kecskemét város közönsége, a „mostoha anya“-e, vagy pedig az édes anya, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium?

Fogadjuk el Kecskemétet mostoha anyának, ámbár az iskola a város gyermeke, ha nevelő anyja kezén nőtt is főreáliskolává; de nézzük, hogy rossz mostoha-e, kevesebb gondot fordított-e mostoha gyermekére, mint édes gyermekeire?

Városuknak három középiskolája van; ezek közül a róm. kath. főgimnázium s az ev. ref. főgimnázium már régóta szolgálják a város oktatásügyét, a főreáliskola ellenben újabb keletű. Az első két intézet fenntartó testületei kis eszközökkel dolgoznak s e tanintézetek fenntartása tekintetében minden esetre sokkal kisebb erkölcsi kötelezettségben állanak, mint a főreáliskola fenntartója s mégis intézeteik részére sokkal kevesebb városi segínyt vesznek igénybe, mint emez. A gimnáziumok és tápintézetek segélye, tehát a két gimnáziumé, az 1900-ik évi költségvetésben is mindössze 4847 frttal szerepel s ezen segély is csak a legújabb időkben emelkedett ennyire, azelőtt kisebb volt. A főreáliskolára ellenben már akkor is sokat költött a város, a mikor még, mint alreáliskola, az övé volt, a részére átengedett telek és épületek most is bizonyára megérnek 40.000 frtot, a telek értéke és a teljesített építkezések költségei pedig ennél valószínűleg nagyobb

összeget tesznek ki. De a „mostoha gyermek“ részére hajlandónak nyilatkozott a város közönsége a meglevő épületeket megfelelően átalakíttatni is s e célra a felveendő 3 milliós kölcsönben 40.000 frtot irányzott elő. Ekkép a főreáliskola céljaira 80.000 frt tőke lenne lekötve, melynek 5%-os kamata 4000 frtot, tehát majdnem annyit tenne ki, mint a mennyi segélyt a másik két iskola együtt kap a várostól. Lehet-e tehát jogos panasza a „mostoha gyermek“-nek?

A mi azonban a főreáliskola fenntartását illeti, azt feltétlenül szükségesnek tartom s ezt senki sem tagadhatja, mert józan észszel senki sem mondhat feleslegesnek egy oly tanintézetet, melyet kiváló jeles tanerők vezetése alatt oly sok növendék látogat. Különösen fontos pedig az iskolának Kecskeméten hagyása, mert azt nem magyar anyanyelvű növendékek is igen nagy számmal látogatják, az pedig állami szempontból igen fontos dolog, hogy ezek a növendékek egy tiszta magyar városban szerezzék meg a középiskolai képesítést, a hol magyar nemzeti szellemet szívva magukba, sajátítják el a magyar nyelvet s szeretik meg a magyar népet, a magyar nemzetet, — nem pedig egy nemzetiségi vidéken levő városban, a hol esetleg a magyar nemzet és állam elleni titkos, vagy nyilvános gyűlölködést látják s állandóan saját fajrokonai hatás alatt állván, azt évek során keresztül kiolthatlanul magukba is szívják.

A KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCZÁJA.

Dramaturgiai tanulmányok.

XVI.

A klasszikus műsor dramaturgiájából.

— Óvás a Shakespere-csonkítások ellen. —

Nem hagyhatjuk szó nélkül azt a csonkítást, a mit színházunkban Shakespere tragédiáin elkövettek. Tudjuk ugyan, hogy Shakespere minden darabjának újabb színpadra alkalmazója a színváltozások kevesbitésére s egy felvonásban legfeljebb egy változásra törekszik. Mert akár előfüggöny mögött, akár sötét színpadon történik is a diszletcsere, mindig zavarni fogja az élvezetet. A mit pedig a müncheni u. n. Shakespere-színpadon próbáltak, t. i. a színhely jelzését táblákkal, még zavaróbb volt és föl is hagytak vele.

A mily szükséges azonban Shakesperenél a gyakori színváltozás mellőzése, ép oly veszedelmes e szempontnak egyedüli kiemelése. A jelenetek áthelyezése árthat a műkompozíciójának és drámai szerkezetének, az új jelenetsor a személyek jövését és menését erőltetetté teheti, a helyzetek természetelleneseknek látszanak. (Ezért kár, hogy a „Fővárosi színházak műsorá“-ban nem a Nemzeti Színház szcenáriumi szerint közlik Shakesperet.)

A fő mindig a jelenet költői hangulata. Nem lehet tehát ellentétes hangulatú jeleneteket egymás mellé tenni, különben lerontják egymást. Az sem közömbös, hol játszik valamely jelenet, mert máshová helyezése tönkre teheti a háttérrel, a sajátos színt, a költői varázst. Egy elragadó szobai jelenet hatását téveszti, ha utczára vagy szabad térre helyezük. Ezt pedig a legkevesebb színpadra-alkalmazás vette eddig figyelembe.

Egy pár követendő példát hadd említsünk. Az amerikai Shakespere-társulatok most „A velencei kalmár“ következő új beosztását ajánlják elfogadásra. A javaslatok csak az első három felvonásra szólnak, melyek Shakesperenél 14 színváltozást igényelnek. A két utolsó felvonás színpadravitele eddig sem volt nehéz, mert a negyedik felvonás 2-ik színe könnyen oda illeszthető a nagy törvényszéki jelenethez, az ötödik felvonás pedig az eredetiben is változás nélkül folyik.

Az új beosztás I. felvonása tér vagy úteza Velenczében. Áll a színmű 1. és 3. színéből, melyek egyfolytában mennek, úgy, hogy Antonio 1. színbeli záróbeszéde után Bassanio a színpadok közé mutat, mondván (ez betoldás):

No lám, ott jó emberünk — Shylock a zsidó!

Meglásd, megkímél ő minden további úttól.

(Elmenőben)

Hej, Shylock! Egy szóra!

Antonio.

Próbálj szerencsét,

De ne könyörögj neki! Azonnal visszatérek.

(El jobbra.)

Bassanio és Shylock balról.

Shylock.

Háromezer arany — értem stb.

A II. felvonás első színe: terem Belmont-ban. És alkalmas összehúzásban az első és második felvonás összes Portia-jeleneteit tartalmazza; tehát az I. felv. 2. színét, a II. felv. 1., 7-ik és 9-ik színét. A második szín: tér Shylock háza előtt Velenczében és a II. felvonás összes útezai jeleneteit (2-ik, 4-ik, 5-ik, 6-ik szín) foglalja magában, az eredeti szöveg megrövidítése nélkül és végződik Jessica megszületésével.

A III. felvonás első színe Velenceze egy terén játszik. Kezdődik Solanio és Salarino beszélgetésével (a II. felv. 8-ik színéből 11 vers), azután a III. felv. 1. színe és 3-ik színe, némi csekély kihagyással végig. Összeköttetésül, Schylock távozása után, elmondja Solanio a II. felv. 8-ik színének 12., aztán 25—26. sorát, erre következik a búcsúzás leírása a II. felv. 8-ik színe szerint s e szavaknál:

Kérlek, jerünk: keressük fel őt.

mondja Salarino:

Átkozott! Itt viszi a zsidó foglyaként.

De meggyőződése szerint a főreáliskolának megfelelő helyiséggel és felszereléssel való ellátása körül nemcsak Kecskemét városának, hanem a magyar államnak is vannak kötelességei és pedig annál nagyobbak, mivel Kecskemét város közönsége az oktatásügy érdekében már eddig is oly nagy áldozatokat hozott, a melyet az országnak kevés városa, vagy talán aránylag egy sem s épen ezen nagy áldozatok kezdik anyagi erejét kimeríteni, illetőleg megakadályozni abban, hogy más téren a mutatkozó szükségletnek megfelelő mértékben áldozhasson haladása érdekében. Ily körülmények között s mivel az oktatásügy fejlesztése most már általánosan első sorban állami kötelességnek van elismerve, elérkezett az ideje annak, hogy a közoktatásügyi kormány Kecskemét város tanintézetét is más városok segélyezésével s Kecskemét város tanügyi kiadásával arányban álló, tehát sokkal nagyobb anyagi támogatásban részesítse. Aldozzon többet az édes anya is, mert a mostohának már nem bírja az erszénye.

Hogy a város közönsége sokat áldoz a tanügyre, azt senki sem tagadhatja. Az általános oktatást szolgálják népiszkolái, melyek határozottan magas színvonalon állanak s a népoktatás terén, — különösen ha a teljes tandíjmentességet is figyelembe vesszük, — minden esetre az első között van, vagy talán első is az országban városunk. A középiskolai oktatás érdekében a két gimnázium segélyezésével, a főreáliskola épületeinek átengedésével s azok átalakításának felajánlásával szintén teljesíti kötelezettségét. A polgári leányiskola fényes berendezésével a nőképzés tekintetében felmerülhetőséget igényeket egyelőre szintén kielégítheti. A felsőbb oktatás érdekében is jelentékeny áldozatot hozunk, a mikor az ev. ref. jogakadémián 5 tanszéket fentartunk. A szakoktatást szolgálják az alsófokú ipar- és kereskedelmiiskola, a szőlőmunkás-képző tanfolyam,

a földmives-iskola s a városi zeneiskola. Mindezen czimeken a város tanügyi kiadása évenként 128.000 frtot túlhalad. Ehhez számítható még a honvéd-hadapródiskolai alapítvány évi 800 frt s a középiskolai ösztöndíj: évi 200 frt. Már pedig a várossal szemben támasztható jogos kívánalmakat nem lehet csupán a főreáliskolára fordított kiadásokból megállapítani, hanem szükséges e célból a tanügyi érdekében hozott összes áldozatokat mérlegelni.

De a város közönségének az oktatásügy érdekében tanúsított áldozatkészségét nem lehet csupán tanügyi költségvetéséből állapítani meg, hanem számba kell venni e célra tett befektetések értékét is. Ha pedig tekintetbe vesszük a városi és pusztai iskolák telkeinek értékét, építési és berendezési költségeiket, a főreáliskola s a polgári leányiskola telkeinek és épületeinek értékét, a zeneiskola által elfoglalt helyiségek tőkeértékét, azon tőkeösszeget, melyet a földmives iskola céljaira átengedett terület ára képvisel, továbbá a szőlőmunkás-tanfolyam épületeinek előállítására adott téglá előállítás költségeit: a tanügyi célokra befektetett tőkeösszeget — azt hiszem — bátran becsülhetjük fél millió forintra. Ide lehetne még számítani az országos tanítói árva-ház létesítése érdekében tett kiadásokat is, melyek körülbelől 60.000 frt körül járnak.

Ezzel szemben az állami támogatás az elemi iskoláknál 12 pusztai tanító fizetése, 4800 frt, a polgári leányiskolára 6000 frt, a zeneiskolára 1000 frt, az alsófokú ipar- és kereskedelmiiskolára 6—700 frt. A földmives iskola kiadásait nem számítom, mert az átengedett terület értékének kamatából az intézet bizonyára fenttartható volna, a szőlőmunkás-tanfolyamét sem, mert annak létesítése a Miklós-telep által elfoglalt 200 holdnyi terület átengedésének egyik feltétele volt s ezen tanfolyam felállítása nem kedvezés, hanem egy évtizedes sérelem orvos-

lása volt. A főreáliskolára fordított kiadások pedig, mint államsegély, azért nem jöhetnek számba, mert ha az intézet teljesen állami s minden tekintetben a közoktatásügyi kormány intézkedése alá tartozik, végre is kénytelen a magas kormány vagy az abba befektetett tőkét adni, vagy a fentartási költségeket viselni. Egyébként is ezen iskolát vagy itt, vagy másutt fent kell tartania s ha másutt talán pár ezer forinttal olcsóbbá kerülne is évenként, kérdéses, hogy célját, különösen a nemzeti eszme szempontjából, szolgálhatná-e másutt oly mértékben, mint itt?

Más városokban, — melyek pedig a tanügyi érdekében semmi esetre sem hoztak annyi áldozatot, mint Kecskemét, — a közoktatásügyi kormány kevesebb igényt támaszt és többet áldoz. Félegyházán például igen szép főgimnáziumot építtetett, tanítóképzőt létesített, Czegléd-től sem sajnálta a főgimnáziumot, pedig ezek is aligha adtak egy-egy intézetre 80.000 frtnál többet, egyéb tanügyi célokra pedig minden esetre kevesebbet áldoznak.

Ilyen körülmények között teljesen igazságtalannak kell tartanunk a közoktatásügyi kormány legújabb leiratában felállított azon követelését, hogy a város azonnal építtessen a főreáliskola számára új helyiséget, melynek építési költségeihez azonban ő semmiyel sem hajlandó hozzájárulni. Miből? Úgy látszik, a közoktatásügyi minisztériumban nem ismerik Kecskemétnek a tanügyi érdekében kifejtett nagy tevékenységét, nagy áldozatát s jelenlegi pénzügyi helyzetét. Szerintem ennél fogva a főreáliskola nagyra becsült igazgatójának, — ki a város iránt érzett meleg szeretetét annyiszor kimutatta, — lenne a feladata, hogy a tankerületi főigazgató útján tájékozza a minisztert a főreáliskola itthagyasának fontosságáról, a város által hozott és felajánlott áldozat nagyságáról s arról, hogy Kecskemét jelenleg ennél többre pénzügyi helyzeténél fogva nem képes.

A második szín: terem Belmontban. Tartalmazza a III. felv. 2-ik és 4-ik színét. A 2-ik szín végén Lorenzo és Jessica visszamaradnak és elmondják a 28 verssort az 5-ik szín végéről, mire Portia, Nerissa és Baltazar visszatérnek, úgy hogy a felvonás az eredeti 4-ik színnel végződik. (Igy kellene a „Szinházi Lapok“-nak is közölni a Shakespere-esték szcenáriumait.)

Ez új beosztás két változást tartalmaz mindössze, mi a német színpadok eddigi két változatos felvonásaival szemben határozott haladás. Az is előnye, hogy lehetővé teszi Solanio és Salarino beszélgetését (II. felv. 8-ik szín), meg a fogoly Antonio elvezettetését Shylock által (III. felv. 3-ik szín), mi eddig rendszeresen elmaradt.

Az is előnye, hogy a színmű kompozícióját és a drámai cselekvény elosztását nem bontja meg. Shakespere középfajú színművei, tehát „A velencei kalmár“ is, rendszeren kettős cselekvényűek, melyek csak a vég felé kapcsolódnak szervesen együvé. „A velencei kalmár“ első felében a Belmontban történő jelenetek párhuzamosan folynak a velencei eseményekkel. A londoni színházak, így a híres Irving is, úgy segítenek magukon, hogy az első felvonás csak velencei jeleneteket tartalmaz, a második csak Portia jeleneteit, pedig ez csupán epizód és a fő-

cselekvény a harmadik felvonásban kerül ismét elő, mely cselekvényben túlgazdag és másfélszer hosszabb, mint az első és második felvonás együttvéve. E beosztás mellett az első és második felvonást baj nélkül föl is cserélhetni, mi legjobban bizonyítja tévesztett voltát; a meiningeniek szintén ilyenformán mutatták be pazar kiállítású, mozgalmas ensemble-jű „Velencei kalmár“-ukat.

A mi még rosszabb, az, hogy az ilyen 3-ik felvonás, a 2-ik és 3-ik felvonás összes velencei jeleneteit magába foglalván, tele van valószínűtlenségekkel. Alig hogy Jessicát megszöktették, Solanio és Salarino rövid beszélgetése után föllép Shylock, átkozódva leánya és aranyai elvesztésén; Tubal megérkezik és már hírül hozza Jessica és Antonio balesetét. Ez események közé Shakespere hosszabb időközöt gondolt, minek ily hirtelen összevonása a néző jóhiszeműségével való megengedhetetlen játék. Ép oly valószínűtlen, ha Salarino a zsidók távozta után Bassanio elúztatását elbeszéli. Hiszen Jessica szöktetése azalatt történik, hogy Shylock Bassanionál ebédel, pedig a két beszélő el sem ment a színről Jessica szökése óta.

Az amerikai új beosztás megszünteti a képzelenségeket és megengedi az esti álorkozás játék lehető pompás kiállítását. E gondolás, ál-

arczosok menete a színen és a háttér hidján, fáklyák, lampionok stb., egy romantikus velencei éj szingazdag képét nyújtja, mibe épen bele illik Jessica szökése. És rá milyen ellentét a harmadik felvonás realiztikus Shylock-jelenesei! Szerencsés gondolat az is, hogy így lehetővé válik Antonio bekisértesését látnunk, ámbár ezt sok Shylock-ábrázoló nem fogja örömmel üdvözölni, mert kárba vész hatásos távozása a Tuballal való jelenet után.

A német színpad legelfogadottabb szcenarozásai: az Oechelhäuseré, az első felvonásban két, a következőkben egy-egy változással s a Devrienté a két első felvonásban egy-egy, a harmadikban két változással. Ezeket aligha fogja kiszorítani az amerikai szcenárium.

Úgyes a Nemzeti Színház újabb beosztása is. A bevezető jelenet után következnek a kérők jelenetei Belmontban, úgy hogy az első felvonás két színe magában foglalja a két cselekvény expozícióját. A második felvonás áll az első Shylock-jelenetből (I. felv. 3-ik szín), a változás pedig a Shylock háza előtt történő éji jelenetektől. Amahoz rövid útczai dekorációt használnak s a többi tért igénylő változást az előadás alatt is elkészíthetik. A második felvonás álorkozás játékaik kellő élénkséggel és változatossággal

Kizártnak kell tartanunk, hogy a miniszter úr be ne lássa annak szükségét, hogy a főreáliskola új épületére neki is áldoznia kell, ha mindezeket illetékes s a viszonyokat ismerő szakközegei őszintén eléje tárják. Ha azonban ez nem történnék meg, ha a közoktatásügyi kormány lehetetlen feltételeinek nem teljesítése mellett csakugyan beváltaná legutóbbi leiratában jelzett azon fenyegetését, mely szerint az intézetet esetleg alreáliskolává fejleszti vissza: akkor sem lenne Kecskeméttől lelketlenség, hogy a nemzetiségi ifjak előtt becsukja az intézet kapúit, mert Kecskemét erre nem képes; hanem csupán az bizonyosodna be, hogy a közoktatási kormány a nagy állami fölöslegek daczára is feláldoz egy virágzó s a nemzetiségi politika szempontjából is missziót teljesítő régi hagyományokkal s kifejlődött hazafias szellemmel ékes tanintézetet 50—60.000 frt költségvetési megtakarításért s továbbra is követni szándékozik azon irányt, hogy egyes állami intézmények létesítése érdekében a városoktól minél nagyobb hozzájárulást eszközöljön ki s így az állami föladatak teljesítésére kösse le azok anyagi erejének jelentékeny részét. Ez a politika pedig oda vezet, hogy tiszta magyar városok képtelenné válnak a szorosán őket terhelő feladatok megoldására s ezáltal fejlődésükben megakadnak.

Megvagyok győződve, hogy a közoktatásügyi kormány, figyelembe véve a város jelenlegi viszonyait, a tanügy terén eddig kifejtett nagy ügybuzgóságát és nyilvánvaló érdemeit, a főreáliskolát, — mely kulturmissziója mellett a nemzeti politikának is jelentős tényezője — lefokozni nem fogja, hanem annak teljes állapotban leendő föntartása s egy megfelelő modern épület emelésével annak fejlesztéséhez minden erejével hozzájárul.

Azon alig képzelhető esetben azonban, ha a közoktatásügyi kormány teljesíthetetlen követeléséhez továbbra is ra-

gaszkodnék s fenyegetését beváltaná, gondoskodnia kell a város közönségének arról, hogy a tanügyünket érő csapás hatását az ekkép felszabaduló tőkével más módon ellensúlyozhassa.

A paratólgy.

(Folytatás.)

Hasznavehetőségénél a szín nem igen határoz (color non trahit), jóságának ismerető jelei: a puhaság, ruganyosság, bársonyos tapintat, simaság, a lyukak és repedések hiánya. Mindez korlátoltabb mértékben sajátja az európai talajon nőtt parafának, miért a kereskedővilág minőség dolgában előnyt ad az algiri eredetű dugaszoknak, sőt megkülönböztet szádaló, boros, sörös, orvosságos és champagnei üvegekbe való dugókat, mert a legutóbbiaknak kell legjobbaknak lenniök. Közönségesen igen éles késsel bár, de szabadkézben idomítják a parafát különféle használatú dugaszokká még ma is, — noha vannak már e czélra szerkesztett metszőgépek is. Egy munkás naponta 1000—1200 darabot bir metszeni, de a gépek 2000—2400-at. A faragásnál elhulló forgácsot, ha ez elég finom, párnák és derekalkjak tömésére használják, mint Alföldünkön a szegényebb néposztály a pákát, a bodnározó gyékény (Typha) buzogányainak a pólyhét.

A forgácsokból vegyi úton nyert parav (Acidum suberinicum) még ma sem igen talál jelentékenyebb ipari alkalmazást. Szemeses jegecz alakokból álló fehér anyag az, mely 250 C. hőfoknál megolvad, még magasabb hőmérsék alatt szétbomlás nélkül föllengül azaz gőzzé válik és a hűtő falaira lerakódik. Oldható 100 rész hideg vízben, de még inkább a forróban, valamint alkoholban, mely arab neve a 40 fokos borszesznek, E sav a paratólgy kérgében készen nincs meg, hanem kiválik belőle, ha a parafát salétromsavval huzamosabban kezelik. Vegyi képlete $C_{16}H_{12} + 2H_2O$ vagy Naquet-Sell szerint $C_8H_{14}O_4$. Roscoe pedig azt mondja e dugaszsav felől, hogy előáll a papirnak légenysavval való főzése közben is.

Rugalmasságánál fogva használják a parafát tajték szivarszívók, pipák szárán foglaltványul a repesztés elhárítása végett; kibélelik vele a rovargyűjtemények ládáit, készítenek belőle sebészeti eszközöket, valamint úszó öltönyöket és mentőesőnokat. Sőt

Portugáliában Cintra környékén a kapuczinus szerzeteseknek egy parafa kolostoruk van, mely nevét onnan nyerte, hogy a benne levő szobák falai parafa lapokkal vannak kibélelve a nedvesség távoltartása végett, mert a kolostor sziklák közé épült, sőt jórészen magába a nyirkos hegybe van bevésvé. Legtöbb hasznát veszi a parafának azonban a vegyész, ki edényeit vele e fának minden likacsossága mellett is légmentesen zárja el.

Megvan továbbá a parafának szerepe a phelloplastikában, mely képzőművészeti ág a régi építészeti és szoborművi remekeknek a lehető leghivebb utánzását eszközli a dugaszfának igen jól idomítható anyagával. Az ilyen mű utánzatok messze túlhaladják a közönséges fából vagy papirpépből (Papirmaché) készült domborműveket, mivel a parafának színe, szöveve hibeiben adja vissza az idő fogaitól megtámadott emlékek antik külsejét. Föltalálója Agostino Rosa római építő 1780—1796 között, tőkéletesítette Aschaffenburgban 1795 óta May. A parafának színe meg a festőnek ad fekete színanyagot. (Nigrum hispanicum), de használható fogporknak is. Összehúzó hatásánál fogvást alkalmazást nyert továbbá, mint házi szer, a makacs vérzések elállítása körül. Hamuját gyomorégés ellen ajánlják és pedig ismételt használat esetén mint okvetlenül ható gyógyszert, melynek elkészítése abban áll, hogy egy teljesen új dugót vaslemezen kell elégetni egészen és kihűlt hamuját vízben bevenni.

A parafának a régi háztartásában másnemű alkalmazásai voltak, mint a mienkben. Ma alig tudjuk elképzelni, mivel zárhatták el a régi boraikat, hogy a levegő behatásaitól megoltalmazhassák; megadják azonban a feleletet erre a paratólgytermő országok lakosai, de különösen az olaszok, kik boros üvegeik nyakába ma örömet töltenek 1 cm. vastagságig olajat és a kellő elzárást e réteggel eszközlik. A múrégészet meg arról biztosít, hogy a mint a XV. század előtt nem voltak használatban szűknyakú üvegek, a parafa-dugó faragás sem lehet régebbi keletű iparfoglalkozás, miért azelőtt a szűkebb nyakú edények elzárását közönségesen ugyanazon anyagból készült dugóval eszközölték, a melyből maga az edény való volt, mint azt kulacsainkon manapság is látjuk. Ha pedig légmentesen akartak zárni, a gipsz, szurok és viasz tették meg a szolgálatot a folyadék és edénye minőségéhez képest. Így háncsesal körülfont cserépedényeiket cizinszopókával vagy olajba mártott lendugaszszal látták el.

rendezik, s így hangulatos befejezést nyernek a második felvonáshoz.

Hiteles útasítás arra nézve, hogyan képzelte a költő Hamlet és Laertes vívását, nincs. Hogyan történjék, hogy a két vivó fölcséréli a kardot? (they catch one another's rapier) A folió-kiadásban ott áll ugyan „in scuffling they change rapiers,” azaz a tusa hevében fölcsérélik a kardot. De hogy kerülne a dolog két oly gyakorlott vivó, mint Hamlet és Laertes közt tusakodásra? Az újabb szövegkritika a Shakesperenél másutt elő nem forduló „scuffling” helyett „shuffling”-et vesz fel, mit a király is használ (VI. felv. 7. jel.) „apró fogások” értelmében. Tehát a kardok fölcsérélése ügyes fogással történjék, de hogy miképp, az Laertes személyesítőjére van bízva. Hamlet érzi-e csekély sebesülését, azt nem árulja el egy szóval sem?

Hogy a régi angol színészek miképp értelmezték ez útasítást, kitetszik Németországban játszott „Hamlet”-jükből: „Leonhardus (Laertes) elejti kardját és felkapja a készen tartott mérgezett legyvert és a herczegnek quartot szúr karjába. Hamlet erre nagyot vág Laertesre, úgy hogy mindkét kard kirepül a kezükből. Mindkettő a kardok után siet, de Hamlet a mérgezettet ragadja meg és ledöfi Leonhardust.”

Tehát a vándorszínészek sem gondoltak tusakodásra, hanem csak „shuffle”-ra.

„Athéni Timon”, az embergyűlölet e sötét tragédiája, újabban ismét sűrűn előfordul a Shakespere-repertoire-okon. Az eddigi átdolgozók többnyire toldásokkal kerekítették ki a művet és nem egyszer ki is forgatták a jellegéből. Mostanában Irving angol művész szenirozását tartják a legsikerültebbnek s ezt jeles vendégünknek, Molnár Lászlónak figyelmébe is ajánljuk. Legfőbb előnye, hogy a 3-ik felvonás kivételével, egyikben sincs színváltozás. Az első és második felvonás megegyez Shakespere-ével, a harmadik és negyedik felvonás áll a III. 1.—IV. 2. színéből, az ötödik pedig az eredeti két utolsó felvonásából van összevonva. Szerencsés fogás a lakodalom áthelyezése a 4-ik felvonásba, mert így az erdei jelenetekre csak egy felvonás jut s az eredetinek stagnáló cselekvénye nem ri ki annyira.

Az első felvonás az eredeti első és második színe összevonva, hanem a lakomára bevonuló Timandra és csapata egész kis balletté bővült s Alcibiades érkezése után rögtön a lakomát találják, (kimaradt tehát Apemantus és két úr epéskedése).

A második felvonás is Timonnál játszik, kit már megrohannak a hitelezők. Az ere-

deti II. 2. színe ez, az első szín törölve van.

A harmadik felvonás első színe: Timon háza s áll az eredeti 1., 3. és 4. színéből. A belépő Lucullust (kimarad az első öt sor) Flaminius fogadja és mikor ez távozik, jön Sempronius az inassal, utánuk a senator és Caphis (II. I.) majd gyűlnek a többiek. A második szín a tanácsülés (az eredetiben 5. szín).

A negyedik felvonás áll az eredeti III. 6. (bővítve a III., 2. bele illeszthető részeivel, hogy ugyanazok legyenek a beszélők), a IV. 1. és 2. színéből. Irvingnél föltételeesen Apemantus és a két úr dialogja is föl van ide véve az első felvonásból.

Az ötödik felvonás erdő, Timon barlangjával s (a IV. 3. színével) az aranykereső tolvajokkal kezdődik, azután jó Apemantus (Shakesperenél megfordítva), eltávozta után a költő és festész (V. 1.), majd Flavius (a IV. 3.-ból) és a két tanácsos (V. 2.), végül Alcibiades (V. 5.). Ez elrendezéshez egy-két sor törlése kell csak, kimaradt azonban Timon monológja a 3. szín elején, Alcibiades és a heterák jelenete, a tanácsosok jelentése Athénben s a sirt kereső katona.

Az első felvonás e szenirozásban egybeköti a csarnokbeli jelenetet a bankettel, úgy hogy a szín nem változik s a háttérben való bankett-készületekkel mozgalmas kép

Hogy a régi rómaiak jól ismerték a parafát, nemcsak az igazolja, hogy a megnevezésére szolgáló „suber“ szavok közhasználatú, hanem a parafakéreg gyakorlati alkalmazása már a Camillus mondákban is (Kr. e. IV. század) szerepel. Camillust t. i. a gallok részéről Rómára zúdított nagy veszély elhárítása végett a diktátorsággal kellett megbízni és ehhez okvetlenül szükséges volt az ellenségtől a Capitoliumban körülrögzött római tanácsnak beleegyezése; Pontius Cominius nevű ifjú tehát magára vállalta a közvetítést oly módon, hogy kikerülve az ellenség őrzött hidat, parafából kötött a derekára övet és úgy úszta át éjnek idején a Tiberis folyót.

Hogy begyantázott parafával edényeket lehet elzárni, úgy látszik, a galloktól tanulták a rómaiak. Columella elmondja annak a módját is, mikép lehet erős dugaszolással a must megforrását megakadályozni. Az edény nyílását el kell, úgymond, zárni parafával és szurokkal, s ha így lemerített mustodat a halastó fenekére, egész éven át lesz befojtott édes italod. Hasonló eljárási módról emlékszik meg Horatius is egyik költeményében. Úvegpalackok eldugaszolásánál a hant-villersi apátság pinczemestere, Tom Perignon vette először használatba 1670—1715 között.

Terentius Varro szerint legjobbak a parafából építetett méhkaptárak, mivel azok, mint a ki s besugárzó melegnek rossz vezetői, télen melegebbek, nyáron ellenben hűvösebbek, mint a külső levegő. Plinius elősorolja a parafának többnemű használatát is, pl. mikép jelöli meg a vizen fölül úszva a horgonyok és halász hálók hollétét, mily alkalmas a boros amphorák elzárására, valamint arra, hogy téinek idején a hölgyek lábujjikat talpaltassák meg vele. A XV. század meg is fogadta a jó tanácsot és fölkapta Danzig népe a belőle való papucs készítményt, a melynek fogyasztó piaca még Svédország is lett. Ma a forróvívi vidékek utazói a naptűzés hatása ellen viselnek parafából készült sisakot.

Túljár mind e használatmódokon az, mit egy amerikai reporter beszél el egy jó barátjáról. Ennek mesterséges orra volt parafából, meg is tette ez a szolgálatot napközben jól, de ha vacsora után ivásra került a dolog, nem volt nyugodalma, mert barátai minduntalan kölcsön kérték az orrát dugaszolnak.

Alig van kereskedelmi cikk, melynél hamisítvány vagy pótlék (surrogatum) ne kerülne forgalomba. A parafát hamisítani

nines ok, mert igen olcsó anyag, de tudnunk helyes, hogy a melegebb tartományokban találkoznak egyéb növények is, melyeknek egy vagy más része megteszi azt a szolgálatot, melyet a parafától várunk. Ilyen a Kanári szigeteken növény Euphorbia (fűtej, ebtej, kutyatej) balsamifera nevű cserjének szivacsos fája, a ceyloni Bombax conyza Burm, valamint Braziliában a Pourretia tuberculata Mart. nevű fának a bele is, ennek 3. m. átmérőig kihasasodó derekát ugyanis olyan könnyű faanyag tölti be, hogy dugaszolásra használható; e 18—20 m. magas fának a neve ott barriguda. A szintén amerikai eredetű Bignónia (bigebecző) uliginosa hasonlóképen szolgálatot olyan anyagot, mely a parafához hasonló.

Ezeket kívül ad még a Pterocarpus Montouchi Poir, a Hibiscus tiliacens Cav., az Ochroma lagopus Swartz, a brazilai eredetű Erythroxylonnak suberosum nevű alfaja, de legtöbbit Éjszakamerikában a lupelofa (Nyssa aquatica), melynek biflora nevű változata a sebeszetnél is kiszorítja a tölgyparát.

(Folytatása következik.)

Színház.

A lefolyt hétnek zajos estéi voltak Blumenthal és Kadelburg két bohózatával, nov. 4-én és 6-án az újdonság „Arany kakas“-sal és 8-án már 3-szor ismételt „Mozgó kényképek“-kel.

Az „Arany kakas“ a stájer hegyekből Balatonfüredre ültetődött át és szerzői egy esomó fürdővendég közt szőnek nevetető bonyodalmaikat. Központja a darabnak Dachselmayer soproni háztulajdonos és lámpagyáros, a ki német-magyar beszédével és nyers humoru viselkedésével beleköt az emberekbe, de utóvégre leányát még is hozzáadja egy pörbéli ellenfeléhez, Gyárfás ügyvédhez. Az „Arany kakas“ fogadónéja is hozzámegegy főpinczéhez, a kit az ügyvéd kedvéért soká visszaútasít. Egy pozsonyi gyáros fia meg, a kit apja Dachselmayer leánya után küld, egy selypítő tanárleány kedvéért elfeledi misszióját. A német professzor apa, hegymászó angol turista, rántott esibét ebédlő „szegény“ verklis, a vendégeket sűrűn környező pinczérosport, levélhordó parasztleány, egy nászúton levő pár stb. járnak-kelnek még a darabban, a „Fliegende Blätter“-ből ismert helyzetekkel és adomákkal tódítva a nevetető elemet. Olykor akad és zökken is a cso-

lekmény, Dachselmayer mindig idején megjelenik és folyik tovább a jókedv.

Mezei Kálmán játszta ez alakot és olyan pompásan, hogy a sikerben őt illeti az orosz-lánrés. Nyilassy Mátyás szokott ilyen hamisítatlan német burgerekkel bravourkodni vegyes lakosságú városokban, de művezetőnk itt Kecskeméten jeleskedett vele és nevetetett megjelenésével, német és magyar beszédeivel, tánczával egyaránt. A fogadónét jókedvvel, fürgén játszó, frissen nótázó Kaposi Józssával egyetemben nyílt színen is megtapsolták és a felvonások után sokszor kihívták. Kedvesen csevegte el rövid szerepét, a Dachselmayer leányát Kende Paula és a sejpítő tanárleánnyal Várfalvi Anna tett ki magáért. Gömöri főpinczére, Rajz elegáns ügyvéde, Szentes naiv örömi professzora, Kardos pozsonyi ifja is jók voltak. Egyáltalán az egész előadás ritka egyöntetűséggel, általános derűltég közt perdült le.

10 én került színre 3-szor (B. csoport) sokan voltak és sokat tapsoltak Mezeynek, Kaposi Józssának, Kende Paulának.

A „Mozgó fényképek“ 3-ik előadása is csupa kacagásból állt. Kende Paula, Rajz Ö., Aitner Ilka és Szabados olyan kitűnő ensemblét képviselnek e német bohózatban, hogy bármely régi szintársulat is megirigyelhetné. Különösen Kende Paula bravuros társalgását és könnyed játékát, mely a környezetre is serkentőleg hat.

Vasárnap, 5-én, Juhász Ilka énekelte a „Sulamith“ czimszerepét és a zsidó daljáték negyedik előadása (bérletszünetben) jól megtöltötte a nézőteret. A szerepváltozás nem volt hátrányára. Juhász Ilka nem fogta fel Szulamithot olyan tragikusan, mint Micseyné és fáradt hangjával is nagy batást keltett, mert énektudását teljesen kifejthette. Kemény Lajos Absolonja előnyösen haladt, a kérők triasa: Marosi, Gömöri és Szentes nyílt színen is zajos tetszést keltettek. A „leányfogás“ jelenetében egy szereplőt, — a ki nem annyira énektudásával, mint a merészség határán túllépő tánczával csalt ki tapsot, az újrázás úgy megzavarta, hogy zene nélkül énekelte és lejtett el egy sort. A zsidós-olaszos dalkeverék megtetszett közönségünknek.

Többszöri lemondás után 7-én Audran operettjét, az „Olivette lakodalmá“-t ismételték, de a bajjal járt reprise, noha Kaposi Józsa, a kedvelt primadonna nász-föllépte volt, sem nagyobb közönséget, sem nagyobb ovációt nem mozgósított. Ő azonban kitűnő kedvvel játszott és énekelte.

táru elénk, mit később Timandra balletje még fokoz. E pompa-kifejtésre mintegy hidedg zuhany a 2-ik felvonás követelően fellépő hitelezői, mit a 3-ik felvonás szivtelen álbarátai még rikitőbbá színeznék. A negyedik felvonás banketjéhez fűzött monológ s az inasok elbocsátása ügyesen kerekíti ki Timon bosszúját. Az ötödik felvonás elejéről törölt monológ eltünteteti az eredetinek fonákságát az arany megtalálása és annak gyors kitudódása között.

Nagyszerű jellem domborodik ki így a műben: Timon keserű gúnyjával és rettenetes embergyűlöletével és nem csoda, ha a jellem-ábrázolók úgy megkedvelték. Azért ajánljuk újra vendégművésznünk figyelmébe. A többi szerep csak staffage és alig volna nehéz a hű Flaviusnak, a cinikus Apemantusnak, a ledér Timandrának, a hős Alcibiadesnek, a barátok, tanácsbeliek, küldönczök stb. csoportjának kielégítő személyesítőt találni. A csoportok látványának fokozásához pedig megvolna ügyes kezű rendezőnk. És e tragédia gondolatvilága sem esik oly messze tőlünk.

Német átdolgozók Timandrát Timon kedvesévé szeretik tenni s a keserű mizantropia tragédiájából a hű szerelem érzélgős játékát gyúrni. Mások Timon gyűlöletét szelidítik s Alcibiades hősi alakját domborítják ki élesebben, Apemantusból meg élözölő filozófust farag-

nak stb. Nekik kevés az, a mit a költő nyújt s több hálás szerep kellene a darabba: ide elég az is, a mit az eredeti ad, csak eltalálják bemutatása módját.

*

Vajjon a magyar színpad dramaturgjai és művezető-rendezői figyelemmel kísérik-e külföldi kollegáik törekvéseit? Hogy a fölkapott angol operettek kedvéért a fővárosi operette-rendezők Londonba utazgatnak, az köztudomású. Hogy a Nemzeti Színház elsőrendű tagjai Párisba szoktak zarándokolni, az is régi hagyomány. De azt nem mernők állítani, hogy a vidéki főrendezők ismernék Immermann düsseldorfi Shakespere-szenariumaikat, pedig azok mesterien vannak szabva kis színpadhoz és kis személyzethez. Hát Wehl Feodor didaskaliáit, vagy Fontane T. angolországi színbirálatait? Vagy legalább a belőlük meritő H. Wittmann színpadalkalmazásait, melyek a Reclam-féle kis füzetekben jelennek meg? De lehet tanulni másoktól is.

A romantikusok nagy dramaturgja, Tieck Lajos is sok követendő példát adott. Vegyük csak a „Szent-Iván-éji álmat“, melyhez Mendelssohn bájos zenéjét csupán magyarázóul, kíséretül s igen ritkán használta melodramailag. Még a Nemzeti Színház tagjai is akárhányszor bele szavalnak a zenébe, akár illik oda, akár sem. Pedig ez a zene csak

illusztráció. Vegyük pl. Hermina fölléptét, a mint Lysandert keresi. A zene itt részletesen megjelöli a megfelelő némajátékot: a leány gyorsan átsiet a színen, ijedten keresi mindenfelé szerelmesét, elébb lenn, aztán fenn és miközben a szűk ösvényen fölhalad, külön ütemek jelzik kiáltását: „Lysander! Lysander!“ Fenn már elfárad, alig vánszorog és mintegy imádkozásra lerogy a szikladarabnál. E ledőlésből a mesteremberek indulója zavarja fel s ép az ellenkező oldalra menekül, mint a honnan a mesteremberek föllépnek.

Lássuk már most, hogyan fogta fel Tieck az egyes személyeket, megjegyevén, hogy az előadásban effajta egységes tervet ma alig találunk. Tieck az Ulrici magyarázatát fogadta el, hogy e regés színmű tulajdonkép a szerelmesek paródiája. E szerint Heléna és Hermia szerelmes bakfisek, Lysander és Demetrius éretlen ifjak, készek az ifjúság minden bolondságaira. A sötét szemű és hajú kis termetű Hermia naiv, nyelves, elkényeztetett leány, a ki azonban az epedőt affektálja; Heléna nyúlánk, szőke, félénk teremtés, a ki azonban szentimentalizmusát álpátosba szereti burkolni. Igaz természetük a veszekedő jelenésben tör ki és akkor pompás hatású. A két ifjú közül Demetrius a merészebb, Lysander az óvatosabb; ma ugyan megfordítva szeretik ábrázolni, míg Tieck

9-én (az előre hirdetett „Parasztbeesület” nem lévén még szinpadra érett) Szigeti József énekes bohózata: a „Nőemancipáció” ment. Az ilyen primadonnára szabott darabok hamar lejárvák magukat és Pálmay Ilka is csak egy szezomban csodította be vele a közönséget a Népszínházba. A régebbi színi műsorokon (itt Kecskeméten is) sokat szerepelt Szigeti „Szerelm és örökség” cz. oselvigjátéka, melyből aztán ez az énekes bohóság készült. De a primadonna föllép utazó ruhában, vadászöltönyben, lenge jelmezbéli öltözetben, huszár uniformisban, dalol, tánczol lődöz, boroz stb. a miért vidéken most is szeretik elővenni. *Kaposi Józsa* bravourral végezte mind, a mit szerepe nyújt és tapsolták is sűrűn. *Kemény Lajos*, mint elkényeztetett úr, *Gömöri*, mint penziónt lájdnánt, *M. Nagy Mari*, mint férjre vadászó vén kisasszony, *Szentes*, mint jóízű huszárkáplár, szintén kivették részüket a tetszésből.

Ez a hét már az összeszokott és kellően felhasznált személyzet ensemble-ját mutatta. (lb.)

KÜLÖNFÉLEK.

— **Nyomda-eladás.** A több mint 30 év óta fennálló, jóhírnevű Tóth László-féle nyomda, — mely lapunknak csaknem egész fennállásának ideje alatt hajlékot adott s felvirágzásának egyik jelentős tényezője volt, — gazdát cserélt. Ugyanis a nyomdát teljes berendezésével együtt Fekete Mihály könyvkereskedő vette meg. Megnyugtattuk azonban t. olvasóinkat, hogy ezzel sem lapunk életében, sem irányában semmiféle változás nem áll be; a „Kecskeméti Lapok” mint mindig, úgy ezentúl is a szabadelvűség és városunk józan fejlődésének lesz szószólója s mindenkor azon munkál, hogy úgy közérdekű vezércikkeivel, mint tanulságos középcikkei, irodalmi színvonalon álló tárczái és tárgyilagosan irt napihireivel közönségünk igényeit minél teljesebben kielégítse.

— **Emléket Erzsébet királynénak!** Ismeretes, hogy Budapesten országos központi bizottság alakult oly czélból, hogy Magyarország nagyasszonyának, Erzsébet királynénak emlékére kegyes adományokból fogadalm-

templom emeltessék, mely az „Örökimádás” ról fog nevezettni. E templomban oltárt emelnek az elhunyt nagy királyné védszentjének, árpádházi szent Erzsébetnek tiszteletére, mely oltárnál naponként be fog mutattni az engesztelő szent mise elhunyt királynénak lelki üdvéért. A fenti terv érdekében vidéken is több helyen mozgalom keletkezett, mely a kitűzött czél elmozdítani lesz hivatva s a vidéki bizottság Kecskeméten a f. évi szeptember hó 27-én Boniczky Ferencz úr elnökelete alatt megalakult és a f. évi november hó 19-én, Erzsébet napján, a kath. templomban az itteni hölgyek a fenti czélra gyűjtést rendeznek. Hogy ezen gyűjtések minél sikeresebbekké tétessenek, a módoszatok megbeszélése végett ma, november 12-én délután 3 órakor a városháza közgyűlési termében a helyi rendező-bizottság értekezletet tart. Nem tartjuk szükségesnek, hogy a kitűzött czél jelentőségét fejtegyük. Annak a fájdalmas anyának, a ki a gyermekét sirató sebzett szívet évekig hordta kebelében; annak a koronás vértanúnak, kinek szent fájdalmát vérvével kellett megváltania; dicsőült királynénknak, ki válságos időkben nemzetünk igazainknak védője volt: minden magyar tartozik a tőle telhetővel, mely a fenti szép tervet a megvalósuláshoz közelebb viszi. Egyesüljünk tehát az erre irányuló mozgalomban a közösen érzett fájdalom és az osztatlan kegyelet nevében. Számítunk közönségünk jóakaró támogatására s éppen ez úton is kérjük a bizottság tagjait, hogy a ma délután tartandó értekezleten minél teljesebb számban megjelenni sziveskedjenek.

— **Miniszteri látogatás.** Hegedűs Sándor, kereskedelemügyi miniszter úr ő nagyméltósága ma, f. hó 12-én városunkon keresztül utazva Félégyházára érkezik, hogy az alföldi transverzális műutat személyesen megtekintse s az alföld, speciáliter Félégyháza fejlődéséről meggyőződjen. Ez alkalommal Félégyháza városa kitüntető figyelemmel, óvációval készül fogadni a népszerű minisztert. Mint halljuk, városunkból is többen szándékoznak átrándulni.

— **Halálozás.** A következő gyászjelentést vettük: „Alulírottak fájdalomtól megtörve jelentjük, mikép a szerető férj, a páratlan vő, a felejtethetlen sógor, nagybátya és rokon Lédeczy István kádármester, Kecskemét város th. bizottságának, a róm. kath. Egyháztanácsnak és az Országos Iparkamarának választott tagja, a Kecskeméti Ipartestületnek elnöke hosszas szenvedés után, f. hó 5-én esti 10 órakor, tevékeny élete 54 ik, boldog

— gyermekes játéknak tűnt fel és nagyhatású volt.

Tieck még a mesterembereket sem beszélte egyformán, azaz nem azzal a nyersséggel és bárgyúsággal, a hogy ma is szokták ábrázolni. Nála Vaczkor lassú, pedáns nyárs-polgár; Zuboly mozgékony, kapkodó, friss; Dudás esetlen mozdulatú, de igen komoly; Orrondi, nehézkes, széles vállú; Ösztövére kicseit dadog és aprókat lépő, könnyen zavarba jövő; Gyalu lassú észjárású, minden beszéde előtt torkát köszörülő kézműves. A costume görögös, a diszlet Athén látképe az Akropolisról.

Igy aztán tarka s egymástól pompásan elütő összjáték létesült (1843-ban a berlini udv. színházban). Később feledésbe mentek Tieck utasításai, mások az angolok fényesebb látványosságát tették helyébe, de újabban (így első sorban a bécsi Burgszínház) e darabot a német szinpadok ismét Tieck szellemében játsszák. Nemzeti Színházunk angol szcenariumokat használ, de kisebb vidéki szinpad fölvehetné a fentebb vázolt elmés elrendezést. Mit gondol Mezei Kálmán úr? Vidéki társulatok inkább is Shakspeare színműveit és vigjátékait kultiválják!

(lb.)

házaságának 30-ik évében, a halotti szentégek ájtatos fölvételével, csendes elhunyt. Hült teteme f. hó 7-én d. u. 4 órakor fog (Vásári-nagy úteza 160. szám alatti házánál) beszenteltetni s a Szentháromságról nevezett temetőben az anyaföldnek visszaadtni; az engesztelő szent mise-áldozat pedig f. hó 8-án d. e. 8 órakor fog a boldogultnak lelki üdvéért a róm. kath. anyateplomban a Mindenhatónak bemutattni. Kecskemét, 1899. november 6. Áldás és béke porairal Özv. Lédeczy Istvánné Zsigmond Erzsébet, a boldogult neje, Özv. Zsigmond Józsefné Hornyik Rozália mint napaasszony, Szabó Gergely és neje Kovács Mária családjukkal, Farkas István családjával, Farkas Ilona és férje Gáspár Bertalan családjukkal s a kiterjedt rokonság, Zsigmond M. József és neje Kovács Julianna családjukkal, Zsigmond Ilona és férje Mallár József családjukkal, Zsigmond Ferencz és neje Zabolay Erzsébet családjukkal, Zsigmond Sándor.

— **Kinevezés.** A kereskedelemügyi miniszter Láber Vilmos, okleveles építész mérnököt — a népszerű Láber Károly, nyug. áll. vasúti állomásfőnök derék fiát — a marosvásárhelyi m. kir. állami fa- és fémipari szakiskolához ideiglenes minőségű tanárrá nevezte ki.

— **Lelkész-beiktatás.** Szép ünnepély folyt le a péczeli ev. ref. egyház kebelében e hó 5-én; a helybeli ev. ref. egyháznak jeles egyházi szónoklatairól előnyösen ismert s az itteni társaságokban is általánosan szeretetnek örvendett volt segédlelkésze: Arany Gusztáv, a péczeli egyház újonnan választott lelkésze, iktattatott be papi hivatalába. A beiktató beszédet Haypál Benő budai lelkész tartotta s szép beszéde a jelen volt nagy számú közönségre igen kedvező hatást tett. Azután az új lelkész tartotta meg első egyházi beszédét s abban bemutatta mindazon tulajdonságait, melyek Kecskeméten számára oly nagy érdeklődést biztosítottak. A szertartást lakoma követte a paplakon, mely igen vidám hangulatban a hajnali órákig tartott s melyen sok szép felköszöntő hangzott el. Az ünnepélyen megjelent az egész péczeli itelligencia, ott volt továbbá Fejes Dániel jászkiseri lelkész, Baló budapesti kir. járásbíró, Kecskemétről egy nagyobb társaság, köztük Mészáros József tanácsnok, Kerekes Ferencz főmérnök, dr. Jászi Viktor jogtanár stb. Sok szerencsét kívánunk a péczelieknek ifjú lelkészükhöz, ki már az egyházi irodalom terén is nevet vívott ki magának s szívből kívánunk kitartást lelkészüknek, a ki Kecskemétről oly sok szeretetet és tiszteletet vitt magával s a ki azt új állásában is bizonyára bőven ki fogja érdemelni.

— **Közgyűlés.** Mint halljuk, a város th. bizottsága f. hó 22-én tartja meg havi rendes közgyűlését. A közigazgatási bizottság ülése másnap, 23-án lesz.

— **A pénzügyi bizottság** az iskolai kiadásokat tárgyalván, sajnálattal látta, hogy ezen kiadások a jövő évre ismét jelentékeny összeggel szaporodnak, s miután már 256,455 korona 80 fillérre hatnak fel, elérkezettnek látja az időt arra, hogy ezen kiadások folytonos emelkedése a városi közönség részről beható megfontolás tárgyává tétessék. Az iskolai kiadások 20 év alatt megkétszereződtek s félsz, hogy ezután még inkább emelkednek, úgy, hogy ezen kiadásokat, illetőleg az ezzel járó terhet a város közönsége meg nem bírja. A nagy kiadások mellett sem szabad azonban szemet hunyni a tanügy érdekei előtt, melyek az iskolaügy folytonos fejlődését kívánják s újabb és újabb olyan iskolák felállítását vonják magok után, melyekre tanügyi szempontból tényleg szükség is van; mert ha például a még felállítandó három pusztai iskola berendeztetik is, előre láthatólag ezek sem lesznek elegendők a pusztai tankötelesek befogadására, és még mindig nagy számmal lesznek olyan tankötelesek, kik elegendő iskola hiánya miatt, oktatás nélkül maradnak. Így van az a városi iskolákra nézve is, melyek száma, már a polgári leányiskolához tartozó elemi leányiskolával együtt 47 osztályra emelkedett, és így a városi közönség, a polgári leányiskola, ipariskola, államilag segé-

csak az álom után beszélteti Demetriust a másik odaadó, lágy és engedékeny nyelvén, Lysandert pedig önérzetesen, pajzánul, hevesen. A szerelmesek pörlekedő jelenetét ez a csere olyan mulatságossá tette, a minek a mai előadásban nyoma sincs.

Theseus és Hippolyta koros házaspár, Theseus ifjúsága elröppentét humorral veszi, Hippolyta kelletlenül: Theseus érti a tréfát és Hermia megfenyegetése csak pajzánkodás. Ma nagyon komolyan játsszák a babérain pihenő hőst és nejét, a kik épen nem szeretetreméltók.

Puck hol szaval, hol cseveg, megtréfálja a vele játszókat, utánozza az egymást kergető szerelmesek hangját, nem jár, csak libeg, és kaczagva ugrik elő most egy bokorból, majd egy fatörzsből. Ruhája fantasztikus keveréke a fátyolnak, csipkének és levéldisznek: kedves is, furcsa is, mutatós is. Így játszva és kiöltözve, igazán tündérnek tetszett. Az angol szinpad gyermekszerepnek tartja.

Oberont és Titaniát Tieck a gyermekmeséből kölcsönözte. Már első beszélgetésükben úgy duzzogtak, kértek, daczoltak, akár a gyermekek. S e viselkedést folytatták az egész darabban, mi pompás ötlet volt. A házaspár viszálya, Oberon csinyje Zuboly elvarázslásával, a szerelmes párokkal való tréfái, Titania enyelgése a számárfejű kézművesvel

lyezett gimnázium és jogakadémia szükségletei mellett kénytelen kimondani, hogy a tanügy követelményeinek, saját erejéből a jövőre eleget tenni képtelen. Eként nincs más hátra, minthogy a városi közönség úgy belső, mint belső iskoláit az állam által leendő át vételre a magas kormánynak felajánlja, hogy eként a városi közönség a jövőendő fejlesztése által, a már el nem bírható tehertől megszabaduljon és e tekintetben a pénzügyi bizottság véleménye szerint a magas kormánytól, a város közönsége által hozott nagy áldozatoknak kellő méltánylása remélhető annyival inkább, mert a szomszédos megyei és városi iskolák már mind államosítottak s Kecskemét város közönsége nem érdemelhet mostohább bánásmódot, mint a szomszédos megyei és városi testületek, melyek a tanügyre ez ideig annyit, mint mi, koránt sem áldozhattak, Ezen ügygel a községi iskolaszék is foglalkozván, úgy a városi, mint a pusztai iskolák államosítása ügyében a tanügyi bizottságot javaslatlételre hívta fel.

— **Hangverseny.** Az ev. ref. jogakadémiai olvasókör f. hó 5-én a ref. főiskola tornacsarnokában saját könyvtára javára hangversenyt rendezett, mely a kis, de művelt társadalmunk elittjéből álló társaság figyelmét mindvégig lekötötte s végül zajosan tapsolta meg a jelenlevőket. A műsort Paál Árpád joghallgató, az olvasókör elnöke nyitotta meg egy szellemes humoreszkkal; utána Hegedüs Ferencz joghallgató adott elő ügyesen egy monológot, mely után Juhász Ilka, színházunk koloratur énekesnője énekelte „Hugonották” egy szép részletét oly nagy hatással, hogy a közönség kívánságára a műsort még Bourdeaux tanár úr zengzetes új népdalával megkellett toldania. Bourdeaux Géza művész zongora kísérete nagyban emelte a műsor ezen számát. Alig ért véget a tetszészaj, midőn Nyiri Béla joghallgató lépett az emelvényre s szónoki hévvel és melegséggel szavalta el Endrődi Sándor „Visszavárlak” című rapszódiáját. A matiné legérdekesebb s művészi tekintetben legsikerültebb részét Koller Ferencz városi zeneiskolai tanár művészi játéka képezte, a ki mesteri játékaival a közönséget egészen elragadta.

— **A város 1900. évi költség-előirányzata.** Lapunk legközelebbi számában közöltük, hogy a pénzügyi bizottság a város 1900. évi előirányzatát mintegy 30,000 kor. hiánnyal tárgyalta le s állapította meg, de ugyanakkor azon reményünknek is kifejezést adtunk, hogy a városi tanácsnak egy újabb tárgyaláson sikerülni fog a hiányt eloszlatni. Mint értesülünk, sikerült is, a mennyiben a városi tanács okt. 30-án a kiadások és bevételek gondos átvizsgálása után a kiadásokat 1.645,737 kor. 93 fillérben, a bevételek pedig 1.645,049 kor. 15 fillérben állapította meg s eként a hiány csak 688 kor. 78 fill., a mi figyelembe vehető összeget nem képez.

— **A jogakadémiai Olvasókör** folyó évi december 2-án rendezte táncestélyét, hangversenyyel egybekötve. A hangverseny pontjai közt lesz egy komoly és egy vig szavaltat, egyének, továbbá az ujonnan szervezkedett jogászenekar bemutatkozása egy nyitányal és egy népdal-egyveleggel. A jogászenekar vezetője Koller Ferencz városi zeneisk. tanár. — Sok sikert a jogászság ez új és mindenestre érdekes, derék, ambiciózus vállalkozásához.

— **A Kecskeméti Korcsolyázó-Egylet** f. évi november 8-án tartotta tisztújító évi közgyűlését. Ez alkalommal megválasztottak: elnökké Szapannos Sándor, alelnökké dr. Lestár Albert, jegyzővé Bfvi Kiss Kálmán, ügyszészé dr. Szabó Iván, pénztárnokká Nyirády László. Tiszteletbeli választmányi tagokká: özv. Bfvi Kiss Józsefné, Bfvi Kiss Emília, Kada Margit, Juhász Mariska, Szalontay Gizi, Zombory Ida. Választmányi rendes tagokká: Koritsánszky János, Csabay Gyula, Szabó Gyula, Széll János, ifj. Dömötör Sándor, Zimay Károly. Egyleti orvos lett dr. Aczél Sándor.

— **Új házfőnök.** A helybeli Szent-Ferencz-rendi házban ft. Koluncsics Jesse eddigi házfőnök nyugalmába vonulásával a rend kormánytanácsa ft. Hubus Leontin szentferencz-rendi atyát házfőnöknek nevezte ki.

— **Hymen.** Kaposy Józsa, családi néven Büchler, szünetülünk aranyos pacsirtája f. hó 7-én kötött házasságot a helybeli anyakönyvi hivatalban [Mihályfalvi Molnár Rezső, szoborvár megyei hivatalnok, tartalékos huszárhadnagygyal. A házasságkötésnél mint tanúk Micsey György és Szentés János szerepeltek.

— **A Vivó-Egyesületnek** f. hó 19-én tervezett ünnepélye, közbejött akadályok miatt, f. évi december hó 11-re halasztatott el.

— **Hirlapirodalmunk** egy nagy lépéssel fejlődött azzal, hogy a „Kecskeméti Napló”, ez a jól szerkesztett hetilap, az Első Kecskeméti Hirlapkiadó és Könyvnyomdai Részvénytársaságot megalapította s az Ottinger-féle nyomdát megvevén, ezután hetenként kétszer: csütörtök és vasárnap jelenik meg.

— **Színházban előadások** alatt némely páholyban oly hangos beszélgetést folytatnak, sőt a színpadra is fölbeszélgetnek, hogy az a néző közönséget művelésében nagyban háborítja. Színházi rendőrségünket, midőn erre a tarthatatlan állapotra figyelmeztetjük, egyszersmind kérjük a színházba későn érkezőket, hogy esetleges alkalmatlankodásukkal felvonás alatt a közönséget ne zavarják, hanem felvonás végéig a hátulso padokban foglaljanak helyet.

— **A korona-értékben való kötelező számítás** 1900. évi január 1-én életbelépven, a belügyminiszter e tárgybani körrendeletét ország összes hatóságaihoz kibocsátotta.

— **Kuriózum.** Mint értesülünk, a rendőrség a színházi titkárt és karmestert a dohányzási tilalom áthágásáért megbírságot. Ebből kifolyólag közönségünket a tűzrendészeti szabályok szigorú betartása figyelmeztetjük.

— **A színházi előadás vége.** Több bérlő megbízásából arra kérjük a színházi vezetőséget, vagy az előadások végét — a fővárosi színházak mintájára — a színlapon közölni sziveskedjék. Erre az intézkedésre csakugyan szükség van, hogy a közönség az előadások vége felől némileg tájékozva legyen.

— **Az alföldi csatorna** készítésének terve ismét komoly elhatározás tárgyát képezi a kereskedelemügyi miniszteriumban. Arról van ugyanis szó, hogy itt vidékünkön átmenőleg a Dunát Dömsödnél kiindulva — Kecskemét és Félégyháza érintésével Csongrádig összekössék a Tiszával. A csatorna elkészítésére vonatkozólag a múlt hó 27-én nagy angett volt a miniszteriumban, sőt mivel a műfinanczírozására a szükséges összeg egy francia szindikátus részéről biztosított, valószínű, hogy a munkálatokat a közel jövőben megkezdik. Városunknak nagy érdeke, hogy ez a mű létesüljön, de mindenestre úgy, hogy az magát a várost érintse, azért már most is ez ügyet hatóságunk jóakaró figyelmébe ajánljuk.

— **Karácsonyi bazár.** Minden kecskeméti iparos érzi a nehéz idők súlyát. Elérkeztünk odáig, hogy az egész helybeli társadalomnak meg kell mozdulnia, hogy a helyi ipart jóléthez segítse, sőt egyes iparszakokat az elzüléstől megmentse. Megelégedéssel látjuk, hogy ez irányban mozgalom keletkezett városunkban. Am addig is, amíg a mozgalom más tekintetben a cselekvés terére lép, szükségesnek látszik olyan alkalomnak a létrehozása, amelynél a nagyközönség minden rétege megismerkedhet a kecskeméti ipar által előállított cikkekkel, másrésztől amelynél indítatva érzi magát az iparos új, olesó, tetszetős, könnyen forgalomba hozható cikkek előállítására. E célból egy rendező bizottság az iparosok egy látogatott értekezletének megbízásából Karácsonyi Bazárt rendez. A karácsonyi bazáron csupán kecskeméti iparosok állíthatják ki eladásra saját készítésű iparcikkeiket. A résztvevő iparosok semmiféle díjt nem fizetnek, tartoznak azonban az árukat szabott áron adni, amely ár a portékákon láthatólag is kitüntető. A látogató közönség sem fizet belépődíjat. A karácsonyi bazár helyisége a polgári leányiskola volt helyisége lesz. A bazár tart 1899. évi december hó 17-től ugyanezen hó 24-ik napjáig, naponként d. e. 8—12. d. u. 2—4 óráig. Az elárúsítást maguk a résztvevő iparosok vagy

megbízottjaik végzik. Meg van engedve, sőt czélszerű, ha kisebb mennyiséget kiállítók együttes elárúsítót állítanak. A rendező bizottság gondoskodik arról, hogy a bazár költségeit beszerezze az iparosok megterhelése nélkül. Sorsjáték engedélyezéseért is is folyamodott a rendezőség, amelynek nyerevényeit a bazáron található árukból szerez zük be. Az „Ipartestület” 100, 60 és 40 koronás pályadíjat tűz ki a bazáron kiállított olyan újabb tervezetű avagy kidolgozású tárgyra, mely mint kecskeméti külörlegességű tárgy, alkalmas a nagyobb mértékben való elárúsításra. A díjakat az „Ipartestület” kebeléből alakult bizottság ítéli oda.

— **Nyilvánosköszönöt.** A jogakadémiai Olvasókör folyó hó 7-én tartott közgyűlésében hálás köszönetet szavazott matinéja szíves közreműködésnek. Egyszer smind megbizta az elnökséget, — hogy e köszönetet küldöttségileg is tolmácsolja Juhász Ilka úrnő ő nagysága, Bordeaux Géza és Koller Ferencz urak előtt. Utasította továbbá az elnökség arra, hogy úgy ezeknek, mint az 1—1 koronával felülfizető dr. Szigethy Lehel és dr. Tegze Gyula uraknak, dr. Aczél Sándor úrnak (ki elegáns hangjegytartóját volt szíves átengedni) hirlapilag is publikálja a kör köszönetét. Mely hirlapi köszönetnyilvánítást ezennel kedves kötelességünknek tartjuk eszközölni. Kecskemét, 1899. november 8-án. Paál Árpád, elnök. Líber Győző, főjegyző.

— **Színházi hetiműsor.** Vasárnap, november hó 12-én bérletszünetben Hornyik József, főreáliskolai tanár új népsziumúve: „Szökés párosan”, melyhez a zenereszt Bordeaux Géza zeneiskolai tanár írta. — Hétfőn, november 13-án A) bérletesoport 11-ik számban „Gavand-Minárd és társa”, újdonság. — Kedden, november 14-én B) bérletesoport 11-ik számban „Báránkyák és Királyné apródja”, újdonságok. — Szerda, november 15-én C) bérletesoport 11-ik számban „Parasztbecsület és Robisonok”, újdonság. — Csütörtökön, november 16-án A) bérletesoport 12-ik számban „Parasztbecsület és Robisonok” — Pénteken, november 17-én B) bérletesoport 12-ik számban „Házibéke”, újdonság. — Szombaton, november 18-án C) bérletesoport 12-ik számban „Báránkyák és Királyné apródja”. — Vasárnap, november 19-én bérletszünetben „Szökés párosan”.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, kik felejthetetlen férjem temetése alkalmával fájdalimat megjelenésükkel enyhíteni szivesek voltak, — különösen a „Kecskeméti Ipartestület”-nek, „Polgári Dalkör”-nek, „48-as Kör”-nek, „Katholikus Egylet”-nek és az „Ifjúsági Egylet”-nek — hálás köszönetemet nyilvánítom. Kecskeméten, 1899. november 8-án. özv. Lédeczi Istvánné.

— **A kecskeméti-tiszaughi vasút** „Műkert” nevű állomás helyét, a vasút igazgatóság a Csongrádi-úti vasúti átjáró mellé helyezte át.

— **Kecskeméti kalauz.** Erdélyi Árpád hirlapíró szerkesztésében Kecskemét város és Pest-Pilis-Solt-Kiskun megye katonai, egyházi, polgári és állami hatóságai, továbbá az összes hivatalok, földbirtokosok, iskolák, iparvállalatok, pénzintézetek, ügyvédek, orvosok, egyletek, biztosítási intézetek, kereskedők, iparosok és háztulajdonosok lak- és címjegyzékét magában foglaló, naptári részszel ellátott ismerető könyvet ad ki, melyre már ez alkalommal is felhívjuk közönségünk figyelmét.

— **Köszönetnyilvánítás.** Czirkos Kovács József földbirtokos 10 frtot adományozott a helybeli Gazdakörnek, melyért ez uton fejezi ki köszönetét a Gazdakör választmányára. Csorba Menyhért, pénztárnok.

* **A folyó hó 16. és 17-én** megejtendő osztálysorsjegyek húzásához még néhány „szerencse számmal” állók a nagyérdemű közönség szolgálatára, Kiváló alázattal Gross Simon m. kir. dohány-nagyúr.

— **Betörés.** Feuermann Géza V. tized, 203. számú lakására t. hó 7-ikére virradóra betörést követtek el és onnan élelmi szereket és ruhaneműeket tolvajoltak el. A tettest a rendőrség Kurucz László kunfélegyházi születésű 24 éves cseléd f. hó 9-én elfogta. A lopott tárgyak nála megtaláltattak.

— **Az anyakönyvi hivatal statisztikája.** F. hó 3-tól 9-ig terjedő hét alatt *kihirdettek:* 1. Kájáni János rk. és Bognár Mária rk. — 2. Tóth László ev. ref. és özv. Vig Józsefné Biró Mária rk. — 3. Kósa Gergely rk. és Nagy Terézia rk. — 4. Szántó János ev. ref. és Tószegi Zsuzsanna ev. ref. — 5. Tormási Sándor ev. ref. Fazekas Lidia ev. ref. — 6. Szijjártó Sándor ev. ref. és Király Mária ev. ref. — 7. Kerekes János rk. és Farkas Mária rk. — 8. Göbölös Mihály rk. és Göbölös Mária rk. — 9. Férő Márton László rk. és Paksi Ilona rk. — 10. Tóth József rk. és Turi Mária rk. — 11. Dongó Gábor rk. és özv. Németh Mihályné Cseri Terézia rk. — 12. Kurucz Sándor rk. és Ágoston Etel rk. — 13. Cseppentő Gyula rk. és Hajagos Teréz rk. — 14. Somodi László ev. ref. Kalocsa Erzsébet rk. — 15. Prolján János ág. ev. és Jarkabka Erzsébet ág. ev. — 16. Lisztes János ev. ref. és Berényi Mária ev. ref. — 17. Parjanyi Lajos rk. és Fekete Veronika rk. — 18. Gebura János rk. és Bencze Magdolna rk. — 19. Réfi Károly rk. és Baranyi Mária ev. ref. — 20. Dékány Sándor ev. ref. és Szabó Lidia ev. ref. — 21. Domokos István rk. és Bodnár Magdolna rk. — 22. Pálkás János rk. és Kelecsényi Julianna rk. — 23. Marton Sándor ev. ref. és Máté Mária ev. ref. — 24. Szabó László rk. és Kósa Sára rk.

Házasságot kötöttek: 1. Szabó József ev. ref. és Varga Ilona ev. ref. — 2. S. Kovács József rk. és Bakó Rozália rk. — 3. Szabó József rk. és özv. Major Istvánné Dubecz Ilona rk. — 4. Szabó Imre rk. és Hegedűs Mária rk. — 5. Arányi Gergely ev. ref. és Nemes Ágnes rk. — 6. Adorján István rk. és Takács Margit rk. — 7. Bókis László ev. ref. és Fazekas Mária ev. ref. — 8. Takács József ev. ref. és Fekete Ilona rk. — 9. Szentmiklósi Imre ev. ref. és Zsádon Mária ev. ref. — 10. Héjjas Sándor ev. ref. és Tóbi Eszter ev. ref. — 11. Takács Sándor rk. és Magó Erzsébet rk. — 12. Gyapjas László rk. és Eigner Emma rk. — 13. Molnár László rk. és Kerekes Terézia rk. — 14. Szárdi József rk. és Csontos Eszter rk. — 15. Nagy József rk. és Góbor Julianna rk. — 16. Mézáros János rk. és Kocsis Veronika rk. — 17. Milhoffer Kálmán izr. és Hohmann Lujza izr. — 18. Dobosi Lajos izr. és Schwartz Julianna izr. — 19. Tormási István ev. ref. és Tóth Judit ev. ref. — 20. Szabó István rk. és Kupcsik Rozália rk. — 21. Regedei János rk. és Halász Anna rk. — 22. Kovács Elek ev. ref. és Bartus Teréz ev. ref. — 23. Kállai Lajos rk. és Marton Erzsébet rk. — 24. Molnár Rezső Károly rk. és Büchler Jozefa izr. — 25. Nyúl Mihály rk. és Farkas Teréz rk. — 26. Tar Sándor ev. ref. és Biró Mária ev. ref. — 27. Kéri Lajos rk. és Farkas Erzsébet rk. — 28. Szőke János rk. és Kis Erzsébet rk. — 29. Német József rk. és Fazekas Eszter ev. ref.

Vasúti

menetrend.

Érvényes 1899.

okt. 1-től.

Kecskemét—Fülöpszállás.

Vegyesvonat		Vegyesvonat	
reggel	délután	reggel	este
4.25	1.30	9.05	9.05
4.34	1.42	8.56	8.56
4.44	1.55	8.47	8.47
4.58	2.15	8.34	8.35
5.07	2.26	8.23	8.25
5.18	2.40	8.12	8.14
5.37	3.01	7.59	8.01
6.01	3.32	7.30	7.32
6.12	3.45	7.17	7.09
6.18	3.53	7.10	7.02
6.24	4.—	7.04	6.56

Budapest—Szeged.

Kecskemétről Budapestre				Budapestről Kecskemétre			
Vonat	Indulás	Érk.		Vonat	Indulás	Érk.	
Sz. v.	hajnal	3.47	7.15	Gy. v.	reggel	8.15	10.08
Sz. v.	reggel	6.10	8.45	Sz. v.	reggel	8.30	11.29
Sz. v.	reggel	7.22	10.55	Gy. v.	d. u.	2.90	4.24
Gy. v.	dél	11.33	1.25	Sz. v.	d. u.	4.25	7.36
Sz. v.	d. u.	3.42	7.00	Sz. v.	este	7.00	10.28
Gy. v.	d. u.	5.48	7.40	Sz. v.	éjjel	10.35	1.56

Kecskemétről Szegedre				Szegedről Kecskemétre			
Sz. v.	Indulás	Érk.		Sz. v.	Indulás	Érk.	
Sz. v.	hajnal	5.00	7.42	Sz. v.	éjjel	1.01	3.32
Gy. v.	d. e.	10.09	11.40	Sz. v.	hajnal	4.50	7.20
Sz. v.	d. e.	11.37	1.47	Gy. v.	d. e.	10.00	11.31
Gy. v.	d. u.	4.26	5.53	Sz. v.	d. u.	1.14	3.32
Sz. v.	este	7.38	10.15	Gy. v.	d. u.	4.12	5.46
Sz. v.	éjjel	10.37	1.00	Sz. v.	d. u.	5.20	8.20
Sz. v.	éjjel	2.02	4.20				

Kecskemétről Czegledre			Czegledről Kecskemétre			
Sz. v.	d. u.	Érk.	Sz. v.	reggel		
Sz. v.	d. u.	12.28	2.00	Sz. v.	reggel 6.50	9.01

Kecskemét—Tisza-Ugh.

Vegyesvonat				Vegyesvonat		
reggel	délben	ind.	Érk.	reggel	este	
4.20	11.42	ind.	Kecskemét	8.13	8.08	
4.27	11.49	ind.	Mükert	8.07	8.02	
4.42	12.04	ind.	Urrét	7.55	7.50	
4.48	12.10	ind.	Kisfai	7.43	7.40	
5.07	12.29	ind.	Kohári-Szt.-Lőrincz	7.34	7.31	
5.32	12.55	ind.	Szikra-Alpár	7.05	7.02	
5.49	1.12	ind.	Lakytelek	6.53	6.52	
5.57	1.20	Érk.	Tisza-ughi rév	6.07	6.33	

Piaczi árjegyzék

1899. évi november hó 3-án.

Tiszta búza métermázsánként.	7.30 krtól	7.80 krig.
Kétszer	6.20	6.60
Rozs	5.70	5.90
Árpa	5.60	5.80
Zab	5.—	5.20
Tengeri kecskeméti	5.70	5.80
" bánáti új	5.70	5.75
Köles	5.60	6.—
Krumpli	1.20	1.40
Széna	1.80	2.—
Szalma	70	0.80
Szalonna kilója	52	0.56

Felelős szerkesztő: **IJ. TÓTH ISTVÁN.** Laptulajdonos: **A KECSKEMÉTI SZABADELVŰ PÁRT.**
Szerkesztőtárs: **Dr. NAGY MIHÁLY.** Kiadó: **TÓTH LÁSZLÓ.**

NYILT-TÉR.

E rovatban közöltékért nem felelős a szerkesztőség.

„Henneberg-selyem“

45 krtól 14 frt 65 krig méterenként, — csak akkor valódi, ha közvetlen gyáraimból rendeltetnek, — fekete, fehér és színes, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. Privát-fogyasztóknak *póstabér- és vámmentesen, valamint hához szállítva, — mintákat pedig póstafor-dultával küldenek, Henneberg G. selyemgyárak (cs. és k. udvari szállító) Zürichben.* Magyar jevelezés Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

HIRDETÉSEK.

Eladó házak és szőlő.

Kecskeméten, az *V-ik tized, Nyár-útcza 33-ik szám alatt* és a *VI-ik tized Szolnoki-útcza 97-ik szám alatt* levő új, **adómentes házak**; továbbá az Öreg-hegyben kitűnő karban levő **170 útból álló gyümölcsös-szőlő**, mindannyi igen kedvező föltételek mellett, birtokváltoztatás miatt, szabadkézből, azonnal eladó. Értekezni lehet Szolnoki-útcza 97-ik szám alatt

M. Szabó István
építő-mester tulajdonossal.

3-1

Kerestetik

egy használt, de jó karban lévő, faállványával együtt 160—170 czm. magas 60—65 cm. széles

Wertheim-szekrény,

azonnali megvételre.

Czím a kiadóhivatalban. 328 1-1

Már két izben is

éremmel kitüntetett

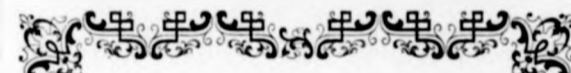
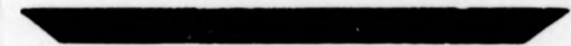
324 **6 éves valódi** 3-2

ó-baraczkaszt

literenként is, 5 koronáért elárúsít

Dékány Mihály

III tized, Séta-sor 168. szám alatt.

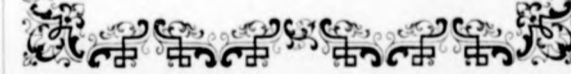
A n. é. vevőim becses tudomására hozom, hogy megérkeztek a régen várt

gyökér- váltfűzők

(miderek) a legjobb minőségben és más különféle különlegességek **miderekben**, úgy szinte az őszi és téli-idényre gyermekek és felnőttek részére **harisnyák** és **alsóruházatok** nagy választékban.

Szíves látogatásuk kéri

303 3-3 **Grósz Lipót.**

Ház-eladás.

A Klapka-útcza 45-ik számú ház, elköltözés miatt eladó.

Értekezhetni lehet ugyanott a belső udvarban a tulajdonossal, vagy özv. Kovács Lajosnéval.

A fizetési feltételek nagyon kedvezők.

326 3-2

Szűcs Ferenoznek IV-ik tizedben, a Fürj-útczára és Kaszap-kúti befásított területre nyíló **háza**, igen kedvező feltételek mellett **eladó**.
A III-ik tizedben a törvényszékekkel szemben levő háznál **egy sarok-bolthelyiség** és két vagy három **szobából** s mellékhelyiségekből álló **lakás**, valamint egy **szoba, előszobával** s mellékhelyiségekkel azonnal bérbe kiadó. Esetleg az egész **ház is kiadó**. — Felvilágosítást ad a **tulajdonos** Budapesten, II. Lánchíd-útcza 2. sz. I. emelet 6. ajtó, — vagy helyben **Gaal István**, Mezei-útcza 31-ik szám alatt. 322 ?—3

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palaczk az itt levő szalaggal (vörös és fekete nyomás sárga papíron) van védve.

309

Eddig fölülmulthatatlan!

24—4

Maager Vilmos-féle valódi, tisztított

DORSCH - májolaj
törvényesen védett csomagolásban

Maager Vilmostól, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltek mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezettel, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nérvék javítását, valamint általában a vér tisztítását elakarja érni. — Egy üveg ára 1 frt és kapható a gyári raktárban Bécsben, III/3. ker. Heumarkt 3., — valamint az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszerárban.

Kecskeméten: **Katona Zsigmond** gyógyszerész úrnál,
Nyirády László és **Pataky György** urak kereskedésében.

Főraktár és fő-elárúsítás az osztrák-magyar monarchia részére:

MAAGER VILMOS, Bécs, III/3. ker., Heumarkt 3.

Utánzásokat a törvény üldözi.

A feltaláló dr. Meidinger tanár úr által kizárólag feljegysített gyár.

MEIDINGER-KÁLYHÁK

készíté-ére.

H. HEIM cs. és kir. udvari szállító

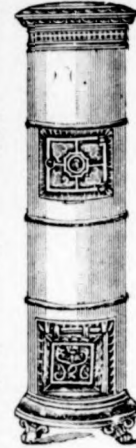
Budapest, Thonet-udvar.

Bécs, I., Kohlmarkt 7. — Prága, Hybnergasse 7.

Szabadalmazva minden államban.

— Első díjakkal kitüntetve az összes kiállításokon. —

Legelőnyösebb töltő és szellőző kályha.

Lakások, iskolák, irodák stb. számára, a legegyszerűbb és legpompásabb kiállításban. Tetszés szerinti hosszantartó égési tartam kocsz. 24 órai égési tartam közénfűtés-sel. Több szobát egy kályhával lehet fűteni.

Waggon-kályhák.

Heim-féle Meidinger-kályhák.

MEIDINGER-OFEN
H. HEIM

Óvjuk az utánzásoktól, miért is becses figyelmébe ajánljuk az itt feltüntetett védjegyet, mely a kályha ajtajának belső oldalán rá van forrasztva.

Heim-féle HESTIA-KÁLYHÁK.

Heim-féle füstemesztő kandalló.

A kéménykövek teljesen füstmentesek maradnak. Határtalan égési tartam. A már meglevő kandalló-burkolat felhasználható. Egy kandallóval több helyiséget lehet fűteni.

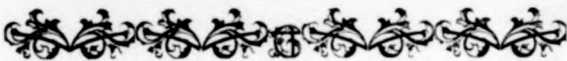
Heim-féle füstemesztő Caloriferek.

Minden rendszerű központi fűtések.

— Szárító készülékek ipari és gazdasági célokra. —

Prospektusok és árjegyzékek ingyen és bérmentesen. Kályháink csak akkor valódiak, ha azok budapesti vagy bécsi raktárainkból szerezettek be.

223 20—20

1949—899. végh. sz.

Árverési hirdetmény.

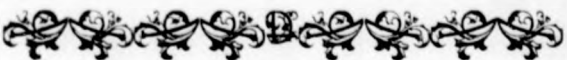
Alólírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közzé teszi, hogy a kecskeméti kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnak 8346/tkv. 1899. számú végzése folytán **Haltenberger Ferencz** és **Társainak Maurer János** elleni végrehajtási ügyében a zárlat tárgyát képező 2000 frtra becsült mintegy 150 hektoliter idei bornak nyilvános bírói árverésen leendő eladása elrendeltetvén, annak Izsákon, a községben leendő megtartására határidőül **1899. évi november hó 21-ik napjának** d. u. 4 órája tüzetik ki, a mikor is a fenti borok a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni.

Árverezni hívánók tartoznak bánatpénzül 400 frtot készpénzben a kiküldött kezéhez letenni és leütés után azonnal a teljes vételárt lefizetni.

Kelt Kecskeméten, 1899. évi november hó 3-ik napján.

327 1—1

Fritz Mór,
kir. bírói végrehajtó.

KÖVES IGNÁCZ

vászonkereskedése **KECSKEMÉTEN** a „Piros Rózsához“
Kéttéplom-köz.

Nagy raktár valódi czérnavásznakból,

u. m: rumburgi, irlandi, hollandi és kreászokból, czérnadamasztokból, szines- és fehér készletekből, szepességi készletekből, czérna-kanavásznakból, Schroll-féle sifonok, damasztok és pamutneműekből, fehér piquet- és zsinór-barchettekből és szines mosó barchettekből. 10—8

Nagy raktár kész fehérneműekből.

➡ **Menyasszonyi kelengyék minden kivitelben.** ➡
Legolcsóbb bevásárlási forrás!! Szabott árak!!
➡ Minden czikken számokkal kiírva látható a szabott ár. ➡

A világon a legjobb fénymáz!

Aki a lábbelijét szép fényessé és tartóssá akarja tenni, csak

Fernolendt-fénymáz

vásároljon; a világos lábbelikhez pedig csak

Fernolendt-féle természeti bőr-crèmet.

Mindennél kapható.

56

Cs. kir. szabad.

40—1

➡ **A gyár alapítottatott Bécsben, 1832. évben.** ➡Gyáriraktár: **WIEN, I., Schulerstrasse 21.**

A sok értéktelen utánzások miatt kérem nevére ügyelni.

St. Fernolendt.**Ház-eladás.**

A Klapka-útczai 164. számú, nagy udvarral bíró

Sarokház,

mely a piacchoz közel van és melyben 3 épületben egy 3 szobás, két 2 szobás és egy 1 szobás lakás, minden lakáshoz konyha és a házhoz egy pincze is van, igen kedvező feltételek mellett szabadkézből eladó. Értekezni a tulajdonosnál ugyanott lehet. 325 2—2

